

СОНЯ ХАЙС СУРОВА НАДЕНИЦА

Превод от немски: Величка Стефанова, 2014

chitanka.info

Пожълтелите дантелени пердета леко се разлюляха, когато старецът внимателно стъпи по чорапи върху килима с цвят на лешник. Отиде да изключи кафето и се настани на сиво-кафявата кушетка, перфектно сливайки се със стаята в цветово отношение.

— Тъй! — рече той и се усмихна на Елен.

Двата му предни горни зъба бяха раздалечени също като нейните. Това му придаваше някак детински вид, въпреки сбръчканите му сухи бузи и малобройните редки сребристи косми, грижливо сресани назад и фиксирани с гел.

— Как си? — попита Елен.

— Добре. А ти?

— И аз съм добре. Много добре. Само дето се чувствам малко уморена — усмихна се тя.

— Хммм.

— За жалост междуградският експрес не стига директно до тук.

— Хвърлиха големи пари за ремонт на гарата — отбеляза той, като същевременно развинтваше капачката на термос — каната.

— Така ли? Защо, преди другояче ли изглеждаше?

— Да.

— Кафе?

— С удоволствие.

Бледата му, тясна ръка леко трепереше, докато наливаше силното черно кафе в чашите с логото на спестовна каса и направо с пръсти пускаше вътре бучки захар. Елен ги напипа с лъжичката, продължавайки да го гледа. Търсеше безобидна тема, нещо, което да ги сближи, без при това да е прекалено сложно. Тя приглади дългата си коса на кичури „сол и черен пипер“ и дълбоко си пое дъх.

— Често ли пътуваш с влак?

— Не.

— Не пътуваш ли много?

— Не. — Той се занимаваше с кондензираното мляко, мъчеше се да отдели фолиото от пластмасата.

— И ние пътуваме само веднъж годишно, то си е и въпрос на пари. Мъжът ми и децата все искат непременно да заминем някъде. Мен ако питаш, предпочитам да си остана вкъщи.

— Хммм.

— Обикновено ходим до Италия.

— Да, парите — рече той.

Тя не беше сигурна дали я слуша. Той изпи кафето си наведнъж, сякаш беше вода или сок, като преглъщаше шумно.

— Децата и мъжът ми ти пращат поздрави.

— Благодаря.

— Щерките ми са почти големи, Хелена скоро ще се изнесе. Ще ми е мъчно.

— Да, децата.

Той я гледаше дружелюбно, макар думите му да бяха празни като термос — каната, в която надникна, сякаш можеше да намери там още кафе, стига да се взре възможно по-надълбоко.

— Дъщеря ми Натали също би искала да се запознае с теб — каза Елен.

— Ами да намине.

— Да, евентуално ще наминем всички заедно.

Тя си представи семейството си в това сенчесто жилище. Май нямаше да пасват на това място, където миришеше на супа, домашен прах и лекарства. Въпреки това Елен се надяваше, че едно такова гостуване скоро ще бъде възможно.

— Именно Натали ти написа писмото, как ти се стори?

Все по-трудно ѝ беше да му говори на „ти“, имаше чувството, че трябва да се обръща към този старец на „вие“.

— Хубаво. Ще донеса още кафе.

На Елен не ѝ се чакаше, имаше да му казва толкова много неща. Заговори пак, щом го видя да се приближава отново към вратата на хола.

— Чак е за чудене как момиче на тази възраст може да напише такова писмо, нали? — поде тя.

— Оня вече не ми ги носи до вратата.

— Кого имаш предвид?

— Пощальона.

— Та какво прави пощальонът?

— Пуска ги долу.

— А, разбирам! Ами да, неприятно е, има доста стъпала. Сигурно ти е изморително.

— Аха.

— Тя се обади на служба „Справки“, за да научи адреса ти.

— Че нямате ли телефонен указател?

— Имаме, ама не за тук.

Може би му е неприятно, че едно толкова малко момиче се е погрижило да се срещнем двамата, помисли си Елен. Сама никога не би дръзнала да предприеме стъпки, за да се запознае с него. Затова дъщеря ѝ му написа кратко писмо. Старецът отговори едва две години по-късно. Очевидно бе размишлявал дълго дали наистина иска да се срещне с нея.

Не преставаха да разбъркват кафето си, макар бучките захар отдавна да се бяха разтворили. Старецът изглеждаше доволен, явно мълчанието не го смущаваше. Елен се оглеждаше, опитваше се да изглежда заинтересована и продължаваше да му се усмихва. Погледът ѝ попадна върху снимка на две деца, окачена на стената. Момчето беше може би на три години, до него се виждаше бебе в момичешки дрешки. Стори ѝ се, че разпознава брат си и себе си, но не беше сигурна, пък и не събра кураж да попита. Щеше да ѝ е неприятно, ако ѝ каже, че всъщност това са съвсем други деца. Не посмя да се приближи до снимката и да я разгледа по-добре, но все пак се зарадва, задето поне съществуваше възможността той да е окачил в жилището си нейна снимка.

Старецът разреза сладкиша. После впиha енергично вилиците си в меката ягодова торта и захванаха да поднасят към устата си големи, разкашкани розови купчинки. Елен отбеляза, че и двамата ядат много бързо. След третата вилица се замисли за ягодовия сладкиш, беше някак неподходящ за такъв ден. Дали друг щеше да ѝ се стори подобър? Ягодовите тортички бяха за скромни радостни събития, за непринудени семейни сбирки и за градински празненства. Ягодовият сладкиш я подсещаше за оси и за слънчеви чадъри в оранжево и жълто. По на място щеше да е един сух фин кейк. Сухият фин кейк е безличен сладкиш, сладкиш, с който не свързваш никакви спомени. Ненатрапчив, подходящ за всякакви случаи. Докато мраморният кейк също би бил грешка, защото би ѝ напомнил за детските рождени дни, които не ѝ беше съдено да празнува. Майка ѝ не желаше нито едно от шестте деца, които бе родила от пет различни мъже. Затова изобщо не виждаше причина да се веселят на рождените дни на малките.

Старецът изяде с рекордно темпо сладкиша си и стовари второ парче върху чинията си. Дъвчеха и от време на време се усмихваха, а

на Елен ѝ се струваше, че той се чувства все по-добре. Почти така, сякаш тя винаги е била тук. Трогна я, че просто си седяха и ядяха заедно. Преди да дойде, си беше представяла какво ли не, но внезапно се изненада най-вече от това, че баща ѝ имаше капка плодов крем на брадичката, от което изглеждаше напълно безпомощен. Долната ѝ устна затрепери. Носът ѝ се приближи към устата, очите ѝ станаха стъклени. Тя бързо пъхна ново парче сладкиш в устата си и задъвка, за да възпре потока от сълзи. Елен знаеше, че беше по-добре да говори, отколкото да мисли за тези неща, затова каза първото, което ѝ дойде наум:

— Ще нощувам у брат ми.

— Аха.

— От десет години си достроява къщата, та ще е малко неудобно.

— Аха. — Той си наля още веднъж сгъстено мляко и продължи да разбърква. Елен се смуцаваше като го гледаше толкова съсредоточен върху кафето, но продължи да говори:

— В свободното си време прави колбаси. Много добри, трябва да отбележа.

Старецът се изправи с очаквателен поглед и остави лъжичката за кафе.

— Вярно ли? И какви колбаси прави? — Сега беше изцяло съсредоточен в нея.

— Лебервурст и кървавица, понякога и наденички — рече Елен.

— Фин лебервурст или едромлян? — попита той.

— Обикновено — едромлян.

— Точно едромления го обичам най-много. И как го прави? Машинно?

— Мисля, че да.

— Или просто така, с ръчна месомелачка и пълначка за колбаси?

— Не знам точно. Да го попитам ли?

— Да, много мило, наистина ме интересува. Но не коли сам, нали?

Старецът заговори припряно, имаше толкова въпроси.

— Не, взема месото директно от кланицата.

— А в мазето ли, къде?

— Да, в мазето.

— Браво! И откога?

— Не знам, мисля, че е започнал преди пет години. То му е просто хоби.

— Прави ли и шунка?

— Да, понякога.

— А пикантен салам?

— Мисля, че да, понякога.

— Но не и варени колбаси, а?

— Какво ще рече това?

— Бирени вурстчета, мортадела и така нататък. Ама то си е голяма играчка.

— Не, доколкото знам, досега не е правил.

— Но пача прави, нали?

— Не съм чувала.

— Аха.

За момент се възцари тишина и Елен се опита да му помогне да преодолее разочарованието.

— Е, може да е правил и пача, всъщност и аз не знам точно.

— И по колко произвежда горе-долу?

— Ами само за собствена консумация и за неколцина приятели.

Не продава.

— Дали ще можеш да ми донесеш мъничко?

— Разбира се. Ще го попитам.

— Идеално!

Елен си помисли, че няма да е лошо и тя да прави колбаси в свободното си време. Щеше ѝ се още преди години да се бе научила как се правят колбаси.

— Най обичам едромлян лебервурст. При Бертлер винаги правеха забележителен. Но сега той го приготвя по нова рецепта и просто не ми е вкусен. Най-честно му казах, че предишният беше по-добър, но той не ме слуша. Сега вземам само пача, но от оная без риган. Знаеш ли го Бертлер?

— Не, но трябва да е добър.

— Е, бил е и по-добър.

— Жалко, че тези неща се променят.

— Сам си е виновен.

— Вероятно.

— И какво има да оправя по къщата си? — попита старецът.

Още му личеше колко е разочарован от месаря Бертлер. Точно в този момент приличаше удивително не само на Елен, но и на брат й Франц. Елен се зарадва, че имат някои общи неща. Раздалечените горни предни зъби, носът, цветът на очите. Зарадва се също, че разговорът най-после потръгна.

— Смята да направи горе още една спалня за гости, освен това да вгради голяма вана — обясни тя.

— Има ли пари?

— Всъщност не, ама са много спестовни. Хранят се почти изключително с хляб и колбаси.

— Ами да не е лошо? Винаги съм казвал: защо да не ядеш това, което най-обичаш, нали тъй?

— Вярно. Само че не е дотам здравословно.

— Защо?

— Не съдържа витамини.

— Че ти не ядеш ли салами? — учуди се той.

— Ям, разбира се, много ги обичам.

Той внезапно се оживи:

— Аз пък не обичам да ям витамини и въпреки това съм си добре.

— Да, направо страхотно — усмихна му се тя.

Брат й Франц обаче не беше в толкова добро физическо състояние. От две години носеше кислороден апарат на гърба си в нещо като раница. След като цял живот бе пушил по три кутии „Пал Мал“ без филтър на ден, по някое време просто му беше свършил въздухът.

— А Франц симпатяга ли е?

— Да, голям. По-рано беше малко труден характер, но сега е мил и любезен.

Дълги години брат й не успяваше да се справи с агресивността си. Без завършено средно образование и татуиран от шията до пъпа, той си намери работа само в поддръжката на аутобани. Ден след ден косеше разделителната тревна ивица и кастреше дръвчета, а моторният шум на колите още повече разбъркваше неспокойните мисли в главата му. Имаше дни, в които се чувстваше тъй, сякаш някой е пъхнал миксер в черепа му и прави мозъка му на пихтия. Вечер се опитваше

да подреди хаоса с помощта на бира и вишновка, но от алкохола често изпадаше в ярост.

Спаси го кълтри музиката. В крайна сметка натрупа няколко хиляди грамофонни плочи, научи се да язди, спести пари за пътуване до САЩ и сега ходеше с каубойски шапки. Ставаше все по-спокоен, все по-доволен. Намери си работа в една фабрика, а също и мила, прекрасна жена.

Оттогава бе изпадал в ярост само веднъж, но толкова, че трябваше да потроши нещо. Малко след като изрязаха безбройните му татуировки — дори се наложи да му присаждат кожа от бедрата върху ръцете, се натъкна на статия, която описваше какви невероятни резултати се постигат в наши дни при премахването на татуировки с лазер. Тогава скочи, излезе, напи се с бира и шнапс и преби някакъв човек, който според него го гледал накриво. Оттогава пак беше кротък.

На Елен ѝ трябваше време, за да приеме, че се е променил. Но сега чувстваше дори нещо като симпатия към него. Той бе извадил късмет. И тя извади късмет — намери си мъж, който я заведе от малкото градче в големия град и я дари с две деца, на които тя посвети живота си.

— Радвам се, че Франц е симпатяга — рече старецът и топло се усмихна. — С удоволствие бих се запознал и с него.

— Да, би било хубаво.

— Ти какво работиш? — попита той.

— Периодично правя инвентаризация на един голям супермаркет, сиреч броя артикулите по рафтовете. Но преди всичко съм домакиня.

— Добра домакиня?

Елен толкова се вживяваше в домакинството, че дори гладеше долното бельо, чорапите и кърпите за съдове, а също миеше и обувките, понеже обичайното чистене ѝ се струваше недостатъчно. Правеше всичко това, защото не можеше да седи без работа, да кротува, да чете книги, да гледа телевизия. Не обичаше почивките в Италия, вече нямаше хоби, откакто дъщеря ѝ, тогава седемгодишна, ѝ попречи да отиде на курс по рисуване, като с кански рев се вкопчи в крака ѝ.

— Ами да, много съм уредна и обичам да готвя — отвърна тя.

— Какво например готвиш?

— Немска кухня, но също и италианска, понякога азиатска или ориенталска.

— Не обичам азиатската.

Бодна я, дето той така категорично отрича нещо, което тя обича. Почувства се като отритната от него и за миг изпита ревност към брат си, който явно имаше повече общи неща със стареца.

— Обикновено готвя простички неща, но понякога харесвам и екзотичните ястия. Но само от време на време — поправи се тя, макар да не беше истина.

— Веднъж бях в един индийски ли, тайландски ли ресторант, вече не помня. Ама не ми хареса. Пък и си нямат понятие от хигиена — рече той.

— Не ми се вярва — каза Елен и тутакси се притесни дали беше редно да му противоречи толкова категорично. Не беше нужно да бъдат на едно мнение по всички въпроси.

— Тук си имаме добра храна, не ни трябва ориз с лайна — тръсна той, развеселен от собствената си римувана забележка.

Сложи върху ръката ѝ своята длан, беше гореща и неприятно влажна, но за първи път потърси физическа близост с нея. В погледа му се четеше нежност, сякаш я приканваше да се посмеят заедно, като баща и дъщеря. После дръпна с пръсти очите си, докато се превърнаха в цепки, и рече:

— Аз не лазбила, само иска олиз — и толкова се зарадва на шегата си, така се засмя, че гласът му премина във фалцет.

Елен се помъчи да изобрази веселие. Баща ѝ прие на сериозно измъчения намек за смях и от своя страна продължи да се смее още по-гръмко. После стана, отиде до шкафа и извади нещо от едно чекмедже.

— Трябва да ти го покажа, направо е удивително.

И сложи на масичката формуляр, озаглавен „Молба за предоставяне на убежище“. Първият въпрос, който Елен прочете, гласеше: „Откъде ти знаеш, че Федерална република — царство на дармоядите?“. Вторият: „От коя гора дошъл ти?“. Третият: „Откъде ти има паспорт? От умрял, краден, намерен, от колега?“.

Той чакаше Елен най-после да избухне в неудържим смях. Тя се опита с всички сили да се престори, че се смее, но вместо това се

закашля. Той продължи по-подробно с пасажите, които му се виждаха най-забавни: „Кой е мама: сестра, леля, баба, жена на съсед?“.

Отново я погледна очаквателно, отново тя само изкриви лице и издаде няколко странни гърлени звуци. Мускулите ѝ бяха толкова напрегнати, че жилите по шията ѝ изпъкнаха, а челюстта ѝ се стегна. Старецът сякаш започваше да се чуди дали тя изобщо е в състояние да се засмее на нещо, или тези къркореци звуци са просто признак за някакъв недъг.

Елен огледа смутено хола и се съсредоточи върху степенуването на кафявия цвят, което откри в него. Имаше средно кафява библиотечна секция, тъмнокафяви столове, лешниковокафява масичка за сервиране, червеникавокафяв стенен килим, жълто-кафяви чаши, бакъренокафява гравюра на стената, махагоново кафяво кожено кресло, маслиненокафяв прибор за писане и сиво-кафява кушетка, с която той се сливаше. Елен преброи общо четиринайсет предмета в кафяво.

Тя погледна към стареца. Отчаяно затърси нещо хубаво по него, което да отвлече вниманието ѝ. Мъчеше се да формулира някаква фраза, която да изрече, но през главата ѝ профучаваха само откъслечни думи: пача, касапин, ягодова торта, наденичка, Франц, пощенска кутия, междуградски експрес, варен колбас. Той беше скръстил ръце и неспокойно мърдаше палеца си. Левият му палец беше по-дебел от десния. Беше направо грамаден в сравнение с другия и бе силно извит, също като нейния. Тя преглътна. Отново се опита да каже нещо и най-сетне успя да проговори.

— Фин метвурст^[1] — промълви тя. — Хммм.

— Обичаш ли и фин метвурст?

— Не.

— И аз не обичам.

Той ѝ се усмихна, за да ѝ покаже, че се радва на тази обща черта. Елен престана да отвръща на усмивките му.

— Май трябва да тръгвам — рече тя.

— Ами добре, беше хубаво, че дойде. Може би пак ще се видим.

— Да, може би — каза Елен и се надигна.

— Няма да забравиш за колбасите от Франц, нали?

[1] Една от най-известните германски наденици, произвежда се по технология като сурово пушен колбас за мазане, само от свинско месо и подправки. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.